

Česká republika

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola Česká Lípa, Arbesova 2077

Arbesova 2077, 470 01 Česká Lípa

Identifikátor školy: 600 075 117

Termín konání orientační inspekce: 13. – 16. ledna 2003

Čj.:	081 30/2003-04034
Signatura:	oh1kw121

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Hudební školství v České Lípě se datuje od roku 1828. Česká a státem subvencovaná hudební a pěvecká škola byla právně (Výnosem zemského úřadu v Praze) založena Okresním osvětovým sborem v roce 1928. Ve školním roce 1962/1963 bylo českolipské hudební vzdělávání rozšířeno o výtvarný obor, v roce 1970/1971 o literárně-dramatický obor a v roce 1976/1977 měla škola už čtyři obory (hudební - HO, výtvarný - VO, literárně-dramatický – LDO a taneční – TO).

V současné době Základní umělecká škola v České Lípě (ZUŠ) zajišťuje vzdělávání ve všech čtyřech oborech. Má právní subjektivitu a jejím zřizovatelem je město Česká Lípa, Náměstí T. G. Masaryka, 471 01 Česká Lípa. HO navštěvuje 514, VO 226, TO 46 a LDO 14 žáků. Současný celkový počet studujících (800) je v souladu s povolenou kapacitou (1000 žáků).

HO postupuje podle platných učebních plánů (UP - čj. 18.418/95-25) a vyučuje předměty: hra na klavír, elektronické klávesové nástroje, akordeon, varhany, hra na housle, kytaru, dále hra na dřevěné a žesťové dechové nástroje i bicí nástroje. Vyučována je také pěvecká hlasová výchova, pěvecká výchova a zpěv. V souladu s výše uvedenými UP je výuka doplněna kolektivními předměty přípravná hudební výchova (PHV), hudební nauka (HN pro 1. – 5. ročník) a předměty komorní (souborové, orchestrální) hry.

VO vyučuje předměty dle úpravy UP VO ZUŠ (čj. 18 455/2002-22) a vzdělávacího programu VO (čj. 15 865/2000-22).

TO je veden podle vzdělávacího programu TO ZUŠ pro přípravné studium a I. stupeň základního studia (čj. 15 865/2000-22).

Žáci LDO jsou vzděláváni dle UP ZUŠ (čj. 18.418/95-25).

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v HO a VO vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v HO a VO vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v HO a VO.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V HUDEBNÍM A VÝTVARNÉM OBORU VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Umělecké vzdělávání školy zajišťuje celkem 37 učitelů. Z tohoto počtu je 8 externích, 16 vyučuje na plný pracovní úvazek. Pedagogický sbor je stabilizovaný, má i příznivou věkovou skladbu (17 učitelů je mladších 45 let).

V HO učí 29 pedagogů, 20 je plně kvalifikovaných, 7 částečně (pět studuje konzervatoř) a dva velice zkušené učitelé nemají splněnu příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost.

Výuku ve VO vede pět vyučujících, tři s odbornou a pedagogickou způsobilostí, dvě učitelky jsou kvalifikovány částečně.

Velmi dobrá kvalifikovanost a úspěšná pedagogická praxe většiny učitelů obou oborů má velký vliv na kvalitu vyučování i na přípravu žáků k talentovým zkouškám umělecky zaměřených škol. Kontinuita vzdělávání je zajištěna, v současné době ve škole učí i několik plně kvalifikovaných bývalých žáků.

V řízení všech oborů se odráží výhody relativně mladého kolektivu a od roku 1990 možnost vyučovat pouze v jedné budově. Vedení se snaží v co největší míře využívat odbornosti a kvalitní práce zkušených pedagogů. Začínající učitelé využívají metodické pomoci starších kolegů, jsou velmi dobře motivováni a mají možnost odborného růstu.

Kontrolní mechanismy zasahují do všech oblastí práce školy. Jejich rozsah a obsah jsou vymezeny kompetencemi. Aktuální zjištění jsou osobně projednávána. Kontrola vedení třídní dokumentace a hospitační činnost vedení je sice průběžná, avšak méně systematická.

Ředitel a jeho zástupce jsou s pedagogy v denním kontaktu. Jejich řízení vychází z demokratických principů, otevřeně označují problémy i vyvozují patřičné závěry. Úkoly z jednotlivých činností vyhodnocují na uměleckých a pedagogických radách i v předmětových komisích. Učitelé věnují velkou pozornost výsledkům vzdělávání, pečlivě sledují kvalitu přípravy žáků na koncerty, výstavy i na talentové zkoušky.

Bezproblémový provoz a kontrolu budovy zajišťuje školník, uklízečky a celodenní služba ve vestibulu školy.

Všichni vyučující se mohou zúčastnit dalšího odborného vzdělávání (kurzů nebo náslechů při soutěžích). Vlastní uměleckou nebo výstavní činností se také výrazným způsobem podílí na kulturním životě města.

V organizačním, vnitřním a školním řádu pro žáky jsou formulovány podmínky a pravidla činnosti ZUŠ. Kvalitu managementu a personálního obsazení obou inspekcí sledovaných oborů dokládá i počet (133) žáků navštěvujících druhý stupeň základního studia.

Vnitřní informační systém je založen především na osobním kontaktu, po škole je rozveden místní telefonní okruh, pro veřejnost slouží tabule ve vestibulu školy. Informace o prospěchu žáků v HO jsou podávány prostřednictvím žakovských sešitů, rodiče všech oborů mají možnost hovořit s vyučujícími před zahájením výuky nebo po jejím ukončení.

Škola si cílevědomě buduje své postavení vzhledem k veřejnosti. Při ZUŠ pracuje pět hudebních těles (přípravný pěvecký sbor, komorní pěvecký sbor Mládí, dechový orchestr, symfonický a jazzový orchestr).

Výsledky práce všech oborů jsou pravidelně prezentovány při interních nebo veřejných koncertech, vystoupeních a výstavách. HO (včetně symfonického a dechového orchestru) se například představil na koncertech v Úštěku, Litvínově, Mainleus a v Drážďanech. VO ve školním roce 2001/2002 organizoval celkem 20 výstav, včetně instalací prací žáků na chodbách a ve vestibulu školy. Komorní pěvecký sbor Mládí v letech 1980 – 1989 nepřetržitě obhájoval první místo v celostátní soutěži ZUŠ.

Škola se zúčastňuje a často i pořádá oblastní kola soutěží a přehlídek vypisovaných MŠMT. Velkou úspěšnou akcí v roce 2002 byla přehlídka a následně výstava výtvarných oborů ZUŠ Libereckého a Ústeckého kraje, které se celkově zúčastnilo 55 učitelů.

Roční výchovně-vzdělávací činnost je přehledně zpracována ve výroční zprávě, která je nejenom výčtem vykonané práce, ale i odpovídajícím sebehodnocením.

Personální podmínky výchovy a vzdělávání v HO a VO jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V HUDEBNÍM A VÝTVARNÉM OBORU VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Umělecké vzdělávání školou vyučovaných oborů probíhá od školního roku 1990/1991 v rozlehlé budově poblíž středu města. Všechny obory mají optimální materiálně-technické podmínky pro plnění školou deklarovaného vzdělávacího programu.

HO mimo dostatečného počtu místností pro individuální vyučování a specializovaných učeben pro HN a PHV má vlastní koncertní sály (v menším z nich jsou instalovány píšťalové varhany), nadstandardní posluchárnu audiovizuálních programů s možností práce na osobním počítači, zkušebny pro orchestr a pěvecký sbor. Škola také zřídila dobře vybavené nahrávací studio. Účelné rozmístění učeben minimalizuje vzájemné rušení v HO.

Problémem jsou prostory určené pro výuku PHV. Vybavení a osvětlení místnosti bylo převzato po předchozím uživateli budovy, její uspořádání například neumožňuje využít celou podlahovou plochu k pohybovým aktivitám. Rovněž vybavení HN nábytkem není pro žáky prvního a druhého ročníku antropometricky příliš vhodné.

VO slouží celé jedno poschodí budovy. Každému vyučujícímu je přidělena vyhovující místnost s příslušným zázemím. Slouží jako ateliér pro výuku většiny plošných (zčásti prostorových) výtvarných činností. Pro předmět výtvarná kultura je určena specializovaná posluchárna. V suterénu má obor menší fotoateliér, dílny pro modelování a grafiku.

Prostředí všech učeben individuálního i kolektivního vyučování je podnětné. K vyučování užívané místnosti vytváří příznivé podmínky pro dodržování psychohygienických zásad, estetiku prostředí dotváří osobní vkus a zainteresovanost učitelů.

Vybavení potřebnými učebními pomůckami a materiálem je také velmi dobré. Ve většině učeben HO jsou klávesové nástroje s konstantním laděním. Škola má dostatečný fond hudebních nástrojů (některé zapůjčuje žákům), obnovuje fond odborné literatury a snaží se o systematické zlepšování notového archivu. Pouze pomůcky a vybavení začínajícího oboru fotografie jsou základní, kvalitní zajištění této specializace je finančně velmi náročné.

Učitelé obou oborů mají možnost ke své práci používat školní osobní počítače.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy v HO a VO jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V HUDEBNÍM A VÝTVARNÉM OBORU

Realizace vyučovaných oborů

Školou vyučované obory jsou realizovány v souladu se zařazením do sítě škol.

Výuka v HO a VO je v souladu s UP inspekcí sledovaných oborů.

Třídní povinná dokumentace HO a VO průkazně zachycuje průběh vzdělávání a je vedena ve stanoveném rozsahu.

V HO se vyučuje podle platných učebních osnov, ve VO dle platného vzdělávacího programu.

Způsob kontroly plnění UP a učebních osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudebním oboru

Inspekci bylo hospitováno ve 14 vyučovacích jednotkách v předmětech PHV, HN, pěvecká hlasová výchova, hra na klavír, kytaru, akordeon, housle a zobcovou flétnu. Při výběru vyučujících a jednotlivých vyučovaných předmětů bylo přihlédnuto k celkovému složení oboru. Poměrně vysoká úroveň výuky hospitovaných lekcí je dána kvalifikovaností pedagogů a jejich pedagogickou i uměleckou praxí.

Studijní plány v třídních knihách pro individuální vyučování jsou většinou zpracovány promyšleně. Forma plánů není určena, a proto se vyskytují mezi jednotlivými vyučujícími rozdíly ve způsobu zpracování. Někteří učitelé preferují pouze prostředky (tj. výběr skladeb určených v průběhu školního roku k nastudování bez konkrétních výchovně-vzdělávacích cílů). Všichni respektují specifické zvláštnosti žáků i rozdílnost metodických postupů u jednotlivých hudebních nástrojů. V kolektivních předmětech (HN, PHV) je zpracování tematických plánů na velmi dobré úrovni.

Inspekce nezaznamenala závažnější nedostatky v přípravě na hodiny, ani z hlediska psychohygieny vlastního vyučování.

Všechny učebny (zejména pro individuální výuku) jsou dostatečně prostorné, světlé a svým estetickým uspořádáním pomáhají vytvářet příznivou atmosféru.

V individuální výuce jsou využívány tradiční metodické postupy i nové poznatky hudební pedagogiky. Dostatečně velký důraz je kladen na racionální domácí přípravu žáků. Široká základna studujících umožňuje rozvíjet různé formy komorní či souborové hry. Ve škole je v klavírním oddělení uplatňována čtyřruční hra a pracuje zde řada příležitostných i stálých komorních souborů. V PHV převažovalo širší využití zpěvu, aktivity žáků bylo dosaženo především střídáním různých forem učení. Naopak v HN byl kladen větší důraz na teoretické znalosti a jejich praktické používání v nástrojové výuce. Vyučování v obou sledovaných skupinách plně akceptovalo jejich věkové složení skupin. Významem i kvalitou převyšující běžnou školní výuku lze hodnotit práci s komorním pěveckým sborem Mláď.

V hodinách instrumentální hry byli žáci motivováni výběrem zajímavých přednesových skladeb, náročností technických a výrazových prostředků i možností veřejného vystoupení nebo uplatnění se v kolektivních formách muzicírování. Část žáků motivovala aktuální příprava na soutěž ZUŠ.

Materiální podpora vlastního vyučování vycházela ze stavu vybavení jednotlivých učeben. Pro souhru se žákem a volbu názorných ukázek při procvičování náročnějších úseků studovaných skladeb učitelé používali klavír nebo jiné hudební nástroje. V předmětech PHV a HN pedagogové využívali pomůcky k procvičování a upevňování rytmických dovedností.

Při hospitacích nebyly zaznamenány závažnější problémy v komunikaci mezi žáky a vyučujícími.

Inspekce hodnotí úroveň vzdělávání v HO jako velmi dobrou.

Průběh a výsledky vzdělávání ve výtvarném oboru

Kvalita průběhu a výsledků vzdělávání ve VO byla posuzována na základě porovnávání zápisů realizované výuky v kolektivních třídních knihách (sledování cílů, obsahu a návaznosti učiva). Při hodnocení tříhodinových vyučovacích jednotek inspekce posuzovala přípravu a organizaci vyučování, vstupní a průběžnou motivaci, samostatnou výtvarnou činnost žáků, komunikaci i interakci vyučujících se žáky.

V průběhu své činnosti inspekce navštívila pět výtvarných pedagogů v předmětech plošná a prostorová tvorba v kmenových učebnách jednotlivých vyučujících, v dílně určené pro modelování i na tematické vycházce.

Stávající materiální a personální podmínky oboru jsou optimální a dovolují zpracovávat i technicky náročnější témata.

Výuku ve sledovaných předmětech učitelé velmi dobře až výborně připravují formou písemně zpracovaných plánů postupných kroků výtvarných řad nebo projektů. Cíle, které si v nich vyučující stanovili, jsou v souladu se vzdělávacím programem VO ZUŠ i zohledňují individuální schopnosti a míru talentu žáků.

V inspekci zhlédnutých vyučovacích jednotkách promyšlená struktura lekcí navozovala klidnou a tvůrčí atmosféru. Vstupní motivace (zadávání) většinou vycházela přímo z aktivity žáků (například pohybové etudy). Téma a způsob úvodní motivace vyhovovaly mentální vyspělosti vyučované skupiny. Problémem byla pouze pozdní docházka některých žáků a tím i narušování kontinuity učitelí navozeného prožitku.

Organizaci činností i výklad zaměřený k technice práce vyučující jasně, srozumitelně a věcně správně formulovali.

Průběžná motivace probíhala převážně tradičně. Učitelé korigovali práce citlivě, při vzájemné komunikaci se staršími žáky plně respektovali osobitost jejich názorů i individuálních zálib. U nižších ročníků byla výuka systematicky vedena k rozvoji kreativity prostřednictvím dovedností při používání základních výtvarných prostředků. Časté střídání forem a metod, využívání hravosti, střídání frontální, skupinové a individuální práce vedlo k aktivitě a efektivitě vzdělávání.

V průběhu vyučování učitelé zohledňovali individuální pracovní tempo, mladší žáci mohli podle potřeby relaxovat. Nežádoucí projevy v chování žáků inspekce nezaznamenala.

Komunikativní dovednosti byly rozvíjeny zejména při vstupní a průběžné motivaci.

Inspekce hodnotí úroveň výtvarného vzdělávání velmi dobře.

Výsledky vzdělávání a výchovy v HO a VO zjišťované školou

Škola používá vlastní evaluační nástroje. V HO jsou znalosti žáků z HN ověřovány prostřednictvím testů. Všichni žáci oboru na konci školního roku absolvují předepsané komisionální zkoušky.

ZUŠ je typem školy, který ze své podstaty klade důraz a předpokládá týmovou spolupráci při hledání společného řešení výchovně-vzdělávacích problémů analýzou výstupů (vystoupení žáků, výstavy prací).

O úrovni výsledků vzdělávacího procesu svědčí úspěšná prezentace školy v rámci celonárodní soutěže ZUŠ i úspěšnost žáků při talentových zkouškách na umělecky zaměřených školách.

Celkově hodnotí inspekce průběh vzdělávání a výchovy v HO a VO velmi dobře.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené ve zřizovací listině školy se shodují s rozhodnutím Školského úřadu Česká Lípa čj. 695-1/98 ze dne 22. května 1998 o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení, s účinností od 1. ledna 1998.

Rozhodnutí určuje rozsah činnosti studijních oborů (HO, VO, TO, LDO).

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná usnesením zastupitelstva města Česká Lípa č. 554/2001 ze dne 16. května 2001, s účinností od 7. června 2001.
2. Rozhodnutí Školského úřadu Česká Lípa čj. 695-1/98 ze dne 22. května 1998 o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, s účinností od 1. ledna 1998.
3. Přihlášky žáků do ZUŠ.
4. Výkazy žáků a vyučovacích hodin (2002/2003).
5. Katalogy žáků o průběhu studia VO.
6. Třídní knihy pro individuální výuku HO (2002/2003).
7. Třídní knihy pro skupinové vyučování HO, VO (2002/2003).
8. Kmenové výkazy individuálně vyučovaných žáků HO (2002/2003).
9. Protokoly o komisionálních zkouškách HO (2001/2002).
10. Rozvrh hodin vyučovaných skupin a individuálně vyučovaných žáků (2002/2003).
11. Výroční zpráva o činnosti základní umělecké školy s právní subjektivitou (2001/2002).
12. Inspekční zpráva (čj. 081 483/99-4034).
13. Podkladová inspekční dokumentace.
14. Výtvarné práce žáků.

ZÁVĚR

V současné době personální podmínky vzdělávání a výchovy dovolují v inspekci navštívených oborech plnit v plném rozsahu deklarovaný vzdělávací program.

Složení vyučujících s velkým podílem pedagogicky a odborně způsobilých mladších učitelů je perspektivní.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou pro sledované obory vynikající. Vedení a pedagogové spolupracují a snaží se stále zlepšovat zázemí i estetiku školy.

Pro žáky je v HO připravena bohatá nabídka výuky individuální instrumentální hry a zpěvu nebo komorní, souborové a orchestrální hry.

VO nabízí vzdělávání cílené k rozvoji kreativity prostřednictvím výtvarných činností.

V průběhu a ve výsledcích výchovně-vzdělávacího procesu obou oborů, až na malé výjimky, výrazně převažují pozitiva. V průběhu hospitační činnosti v interkomunikačních vztazích převažovala vstřícnost, žáci akceptovali dohodnutá pravidla. O kvalitě výuky svědčí rovněž dlouhodobá úspěšná prezentace v soutěžích a přehlídkách i počet žáků školy (2001/2002 - 15 žáků) přijatých ke studiu na školy s uměleckým zaměřením.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

ano

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jana Langerová	PaedDr. Jana Langerová v. r.
Členové týmu	Jan Svoboda	Jan Svoboda v. r.

Další zaměstnanci ČŠI

Irina Kopčanová, kontrolní pracovník
Iva Chybová, kontrolní pracovník

V České Lípě dne 10. února 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 10. března 2003

ano

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu   Podpis

Libor Zíka, ředitel školy   Libor Zíka v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	25. března 2003	081 67/2003-04034
Zřizovatel	25. března 2003	081 68/2003-04034

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány